

“ስራሕ ዘይብሉ ጠበቕ ይሃድን፡ ዕዳ ዘይብሉ ቆልዑት ይኸድን”

“AN IDLE MIND IS THE DEVIL’S WORKSHOP”

January 01, 2020

ረድኢ ክፍለ (ባሻይ)

መጀመርያ ርሑስ ብዓላትን ቅዱው ሓድሽ ዓመትን ይግበረልና። ኩሉ ድማ ጸማ ጸዕፍ፡ ገባር እከይ ይኹን ገባር ሰናይ ኣብ ቅድሚኡ ይጽንብሎ።

ኣብ ውራይይ ክኣቱ ግን ብኸምዚ ዝስዕብ ኣተሓሳስባ ክጅምሮ። **ምስ ፍልጠት ኣይተወለድናን፡ ምስ ተወለድና ግን ምስ ፍልጠት ተላሊና። ንኸይንፈልጥ ኣእምሮና እንተዓጺናዮ ግን፡ ትርጉሙ ዳርጋ ዘይተወለድና ኢዩ። ንመሓለውታ ዝኣክል ኣበሃህላይ ምስ ናይ ገለ ሓሰብቲ ክመሳሰል ይኸእል ይኸውን።**

ናብ ውራይይ ክኣቱ ክብል ከለኹ ናብ ኣርእስተይ ክኣቱ ማለተይ ኢዮ። ውራይና ጥምጥም ደሞክራሲያዊ ስርዓት ምትካል፡ ኣንጻር ዲክታቶርያዊ ስርዓት ኣስመራ ምምንቋስ’ዩ። ከብዚ ዋና ነገር እዚ የማን ጸጋም ምባል “**ስራሕ ምስኣን ጠፍ ምዝራእ**” ትብል ህበይ ከም ዝብሃል፡ ብቐጥታ ምስቲ ኣብ ላዕሊ ኣቐሚጠዮ ዘለኹ ኣርእስተይ ዝመሳሰል ክኸውን’ዩ።

ኣቦታትና ብህበይ ኣምሲሎም መልእኽቶም ከመሓላልፉ ከለዉ ዘየዋጽኣካ ኣይትግበር ማለቶም ኢዩ። ህበይ ጠፍ ደቐቐዎ ምትሓዝ ምስ ኣበያ፡ ስራሕ ምስኣን ጠፍ ምዝራእ ኢላ ናብ ዝተሓዘለ ፍፋይ እኸሊ ስለ እትኸይድ’ዩ ተመሲሉ።

ብተመሳሳሊ “**ስራሕ ዘይብሉ ጠበቕ ይሃድን፡ ዕዳ ዘይብሉ ቆልዑት ይኸድን**” ተባሂሉ ክምሰል ከሎ፡ ቀዳሞት ምስ ናብርኣም ዘለዎም ሽግራት ዕዳን ዕንዲዳን፡ ሕማቕ ዘበን ከጋጥሞም ከሎ ደቂ ምሉእ ቆይ ዕዳ ዘይብሎም ክኸድኑን ክምጮኑን ክዕንድፍን ጠበቕ ክሃድኑን ክውዕሉ ከለዉ፡ ደቂ ቀውዒ ዝጠለሞም ክኣ ከርተት ክብሉን ክግዝኡን ክዕደዩን ከለዉ ዝተመሰለ እዩ።

ኣብ ኩነታትና ከነመዘዝኖ ከለና፡ መብዛሕትና ከቢድ ዕዳ እንዳሃለዉና ከሎ፡ ግዲ-ኣልቦ ኩንና ኣባት ነገር ቀንዲ ውራይና ገዲፍና ምኣዝን ናይ ቃልሲ ስሒትና ኣብ ሸንኩለል ግዜና ነጥፍእ ስለ ዘለና፡ ወርቃዊ ግዜና በከንቱ ይጠፍእ ምህላዉ ክንርኢ ከለና፡ ተወሊድና ኣብ ፍልጠት ዝተሰጋገርና ኣይንመስልን።

እዘም ውራይና ገዲፍና ካብ ዓቕኑ ንላዕሊ ዳርጋ ንኸልተ ዓመት ሸንኩለል እንብላሎም ዘለና ፍረ-አልቦ ትያትሮታት ከመይ ዝኣመሰሉ ኢዮም ንኸርድኡና፡ ገለ ካብኦም ክጠቅስ ወይ ክዝርዝር ክፍትን ኢዮ።

- ብዛዕባ ኢሳያስን እንታይነቱን ርእስና ክሳዕ ዝድንዝዝ ካብ ኣገባብ ምስላፉን በረኽታት ኤርትራ ምርጋዱን ጀሚርና፡ ክሳብ እዞስ ዓት እዚኣ ዘዝገበሮ ክንጽብጽብን ክንደጋግምን ኣብ ሸወለለ ምንባርና
- ኣግኣዝያንዶ ትግራይ ትግርኛይ ክንብል ብምድግጋም ክሳዕ'ዛ ደቕቕ'ዚኣ እነባኽኖ ዘለና ግዜ
- ባድመዶ ዶብዶ
- ሃገር ተሸይጦ ኣይተሸጦትን
- ኣውራጃይ ኣውራጃኸ
- እዚኣም በዚሓም እዚኣም ውሒዶም
- ኣስላማይ ክስታናይ
- መታሕት ከበሳ
- ዶብ ተኸፊቱ ተዓጽዩ
- ዒራዒሮ፡ ማይ ሓባር፡ ዊዓ፡ ወዘተ...
- ሰብ በሪሱ ሰረት ተደምሲሱ
- መንእሰይ ዘይብላ ሃገር
- ኩሊትና ተሸይጡ ባሕሪ ውሒጡና፡
- ቅዋም '97 ብኡ ንጀምር ኣይንጀምር ወዘተ... ማእለያ ዘይብሉ ዘመቻ ወረቓቕቲ፡ ክንደይ ክበሃል።

ብወገነይ ዘይበልናዮ እንተሎ፡ እቲ ብድሕሪ ሕጂ ስርዓት ኢሳያስን ተሓባበርቱን ጎይቶቱን ዝብልዎን ዝገብርዎን ኩይኑ፡ ምስ በልዎን ምስ ገበሩዎን ደድሕሪኡ ምቕንዛው'ዩ።

ጸብጸብ ናይ መለኽቲ ዝብልዎን ዝገብርዎን ክንደጋግም ኣብ ዘበናዊ ባርነት ንነብር ምህላውና ክርድኡና ስለዘይክኣለ ዕዳና ዘይንፈልጥ መኻን ኣእምሮ ተሰኪምና ብምህላውና፡

አብ ላዕሊ ኣስፈረዮ ዘለኹ ኣርእስተይ ኣብ'ዚ እዋን'ዚ ንኣተሃላልዎና ጽቡቕ ጌሩ ብምሳሌ ዮብርሀም'ዩ ብሃላይ ኢዮ።

ንሕና ኣብ ኢድ ኣዙር መግዛእቲ እንነብር ኣህዛብ ኣብ ዘበናዊ ባርነት ተቐይድና ምህላውናን፡ መለኽትና ድማ ዘበናውያን መተዓይይ ሓያላን መንግስታት ኩይኖም ከም ዘለዉ ክርድኣና ስለዘይክኣለ፡ ገና ተወሊድና እምበር ናብ ኣፍልጦ ክንሰጋገር ብዘይምብቃዕና፡ ከምቲ ኣቐዲመ ዝበልክዎ ኩነታትና ዳርጋ ምስ ዘይምውላድ'ዩ ዝመሳሰል።

ንሽግርና ጉንዱን ሰረቱን ክንፈልጦ ኣይክኣልናን። ኢሳያስ-ኣብይ ክንብል ንውዕልን ንሓድርን ኣለና። እዚኣቶም መሳርሒ ወንጌቲ ዘበናዊ ባርነት ምኽኒኖም ዝጠቐሱ ምሁራን ገምገምቲ ክሳብ ሕጂ ኣየፍረናን። እንተ'ሊዮሙና'ውን ኣዚዮም ውሑዳት ስለዝኹኑ፡ ሃሰስ ኢልካ ክተረኽቦም ቀሊል ኣይኩነን። ካብ ዝሰምዎም ክኣ ዘይሰምዎም ይበዝሕ።

እኪ ድኣስ ብኣንጻሩ ዘገርም ነገር እንተልዩ፡ ምሁራትና ናይ ሕጊ ፍላስፋታት፡ እቲ ዝበለጸ ቅዋም፡ ቅዋም ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ ኢዩ ክብሉ ክትሰምዎም ከለኻ፡ ምስ ስርዓት ኣሜሪካ ዝገብሮ ዘሎ ኣብ ዓለም ብርሰተ ህዝብን ንብረትን፡ ዘለዎ ዝምድና ምስ መለኽትን ብፍላይ ኣብ ናይ ገዛእ ርእሰኻ ህዝቢ ዝወርድ ዘሎ ግፍዕን፡ ምስ ረኣኻ እንዳነባዕካ እምበርዶ ደቂ ሰባት'ዮም እዞም ምሁራትና ዝብሃሉ ክትብል ትግደድ። ደሞክራሲ ሳዕሲዒት ውሻጣ ኣይኩነን። ኣብ ምድርቤትን ገበላን ኪኖኡ ቅርዓት ዓለምን ክዝርጋሕ ኣለዎ።

ኣነ ብወገነይ ሕጂ ጥራይ ዘይኩነስ፡ ብዓንተብኡ ትጽቢትና ካብዞም ዘለውና ናይ ወረቐት ኣናብር፡ ዓለም ለኻዊ ጠመተ ዘይብሎም፡ ዓለም ለኻዊ ለውጢ ዘፍርሆም እንተኹይኑ፡ ቃልስና ምዕዋቱ ዘይተርፎ'ኪ እንተኹነ ክናዋሕ ምኽኒ ፍሉጥ ኢዩ ብሃላይ ኢዮ።

ኣብ'ዚ ዘለናዎ ኣድማሳዊት ዓለም፡ ሓደ ናይ ቀረባን ርሑቕን ፈተውቱን ጸላእቱን ዝምድናታቶምን ዘይፈልጥ ሰብ፡ ሓደ ዕድኡ ዘይፈልጥ ኣካል፡ ኣብ ጽብት ተሓጺሩ ግዚኡ ዘባኸን፡ ዘንተመጎታዊ ትርጉም ተቐውሞ ብሓፈሻ፡ ብፍላይ ክኣ ትርጉም ህዝባዊ ምንቅስቃስ ዝርድኦ ኣይኩነን። ስለ'ዚ'ዩ ገና ዘበናውያን ምሁራት ኣየጥረናን ዘብለኒ ዘሎ። ምኽንያቱ ድማ እዞ ዘበናዊት እንብላ ዘለና ዓለም፡ ካብ ዘበናውያን ዘይዘበናውያን ዝዕብልሉዎ ዓለም ስለዝኹነት ፖለቲካዊ ኣሽካዕላል ነጊሱ ይርከብ ኣሎ።

ትርጉም ዘበናዊነት ብግቡእ ክርድኣና እንተኹይኑ፡ ሰላማውያንን ጸረ-ውግእን፡ ዘይናቶም ዘይደልዩን፡ መሰል ደቂ ሰባት ዝሕልዉን፡ ንመሰል ደቂ ሰባት ዝጠበቑን፡ ካብ መሳርሒ ናይ ዘበናን ገበትን መገባርያታቶምን ምኽኒን ሓራ ንኸወጹ ዝጋደሉን፡ ኣብ ምልላይ ዝተሞርኩሰ ዝምድና ክህልወና ይግባእ።

ሎሚ ውድድር ሓያላን መንግስታት ንኣብ ምምዕባል ዝሰለፉ ዝነበሩ ሃገራት ብሓፈሹ፡ ንኤርትራ ሃገርና ድማ ብፍላይ ኣብ መንጎ ክልተ ሓዊ ቀርቂሮም፡ ሰረት መሰረትና ከም ቆጥቋጥ የቃጽልዎ'ለዉ። ንሕና ድማ ናብ ድሑር ዝምባሌታት ተሸሚምና ሃገራውነትና ሂወት ኣልቦ ይኸውን ከም ዘሎ ከነስተብህለሉን ክስቆረናን ኣይክኣለን።

ኣብ ናትና ክንመጽእ፡ ኤርትራ ትብሃል ሃገር ኣብ ምንታይ ትርከብ ኣላ? ኢትዮጵያኽ እንታይ ትመስል? ኩለን ናብ ሃገራዊ ዕብዮት ዘይኮነስ ናብ ሃገራዊ ድክመት ይኸዳ ምህላወን ወይከ ዕጅብ። ክሳብ ሕጂ ንገብሮ ዘለና ወይ ዝቐርብ ዘሎ ገምጋማትን፡ ጸብጸባትን ዝርዝራትን ናይ ጸላእትና ዝገብርዎ ዘለዉ ውዕሎታት ምዝርዝር እንተዘይኮይኑ፡ ሓባራዊ መልሰ ተግባር ክንገብር ኣይበቓዕናን። እቲ እንገብሮ ዘለና ምስ ዘለና ጽዕነት ክመዘን ከሎ ኣዚዩ ቍንጹብ'ዩ።

ዋላውን መንገዲ ተኸፊቱልና እንዳሃለዉ ክንጥቀመሉ ኣየመረጽናን። ካብ ናብ ሓይ ዘማእክለና ኣገባብ ቃልሲ ምድሃብ፡ ናብቲ ኣብ ላዕሊ ዝዘርዘርክዎ ድሑር ዕሽላዊ ምኣዝኑ ዝሰሓተ ዘይሃገራዊ ገልጠምጠም ንውዕልን ንሓድርን ኣለና።

ነባራት ተጋደልቲ፡ ምሁራት ምኩራት ኤርትራውያን፡ ሕምብርቲ ናይ ቃልሲ ክርድኣና ኣይክኣለን። ንዘበናዊ ቴክኖሎጂ ናብ ረብሓ ሓድነትና ዘይኮነስ፡ ናብ ዕቁባዊ ውልቀ ተለላይነት ንጥቀመሉ'ለና። ተክኖሎጂ ናብ ሰላም፡ ናብ ሓድነት፡ ናብ ሓይሊ ማእቶት ከተውዕሎ እንተዘይክኣልከ፡ ናብ ጥምየትን ዕርቃንን ስደትን ውርደትን ሕማምን ወረራን ውግእን ወረ ውግእን ስለ ዝውዕል፡ እዛ እንርእያ ዘለና ዓለም ምስክር ኢያ። እቲ ብዝያዳ ዝብደል ክኣ ንሕናን ከምዚ ኸማና ዝኣመሰሉ ሕብረተሰባትን'ዮም።

ፋሕ ዝበለ ደምበ ተቓውሞ፡ ዘይብሱል መልእኽቲ፡ ዋሕዚ ስደትን ሳዕቤናቱን፡ ነብሱ-ቅትለት፡ ዝምታ፡ ሽፍትነት ብዓቢኡ ክኣ ንምሕካሙ ቀሊል ዘይኮነ ባህላዊ ምሽመሽ ይወልድ ኣሎ። ንፍቶ ንጽላእ ክኣ ክንክሕድ እንተዘይደሊና ኣብኡን ኣብ ካብኡ ዝገደደን ኩነታት ንርከብ ኣለና።

ሕጉስ ሰብ ስቅያት ስለዘይብሉ ዳርጋ ከይተረድኦ ኢዩ ዝኣርግ። ጉሁይ ሰብ ግን ምስ ስቅያት ስለዝነብር እርጋን መዋዕልቱ ኢያ። ኣብ ደይ ዕደሚኡ ድማ ይማስን። ሎሚ ኤርትራውያን ኣብ እምብዛ ጓሂ ስለ እንርከብ ጉብዝናና ሃዲሙ ዳርጋ ኩላትና ኣረገውቲ ኩንና ኣለና። ኣነ ወድ-ኣይተ፡ ኣነ ጓልያት፡ ተልዓል ጎበዝ ጠፊኡ፡ ብሓንቲ ደወል ዝልዓል ዝነበረ ህዝቢ፡ ብምእቲ ኣኼባታትን ኮንፈረንሳትን ዕጅብ ክብሎ ኣይክኣለን።

እዚ ኹሉ ውጽኢት ባህላዊ ምሽመሽ ምኃኑ ክርድኣና ኣይክኣለን። እሞ ከምታ ብሓንቲ ደወል ቀዳሞት ዝእከቡዎ ዝነበሩ፡ ካብ ሽሕ በብዓይነቱ ኩበሮ ክንሃርም ንነብር፡ ኣብ ሓንቲ ይኣክላዊት ዳዕሮ ዘይነጽልሉ ምክንያት እንታይ ኣሎ? ዋላ ንመለሳስ ኣይፍተንንዶ!

ንሽግርና መፍትሔ ክንረኽበሉ፡ ብልሓት ናይ ጸላእትና ብግቡእ ክንፈልጥ የድልየና። ብወገነይ ቀሊል መላኺ ስርዓት የብልናን። ካብ ምሉእ ክፍለ ዓለም ኣብዚ ግዜ'ዚ ሰላማዊ ሰልፊ ዘይገብሩ ከተማታት ኤርትራ ጥራይ ኢዮን። ተቓዋሚ ነዚ ምስጢር'ዚ ንፈልጦ ዲና?

ዲክታቶርያዊ ስርዓት ኣስመራ ንታሪኽና ስለዘጽንዖ ከተማታትና ከም ዝበድማ ገይሩዎን። መምህር ተምሃራይ ሸቃላይ ነጋዳይ እንተድኣ ተባሕጉጉ ተሰዲዱ፡ ከተማታት ሂወት ናይ ምዕባሌ ብመሰልል ናይ ሰላማዊ ሰልፊ ወይ ህዝባዊ ተቓውሞ ክህልዎን ኣይክእልን ኢዩ። እሞኸድኣ ንሕና ነዚ ተርእዮ'ዚ ኣብ መጽናዕቲ ዘእተወ ካብ ናይ ሓድነት ተረድኦ ዝነቐለ ኣገባብ ቃልሲ ኣለናዶ?

ዓቕምታትና ኣብ ማእከል ናይ ይኣክላዊ ቦኹራ ኣዋህሊልናዮ እንተንኸውን ናይ ስራሕ ምምቕቓልና ነዚ ምስጢር'ዚ ኣለልዩ ፍታሕ መናደዮሉ ነይሩ። ፖለቲካዊ መኸተና ብደረጃ ማዕከናት ዜናን ምሁራዊ ኣስተዋጽኦን፡ ኩታ-ገጠም ዝተመዓራረዩ ነይሩ እንተንኸውን ነቲ ምስጢር በናቕርና ብምንጻር፡ ንዕኡ ዝኸውን ናይ ለውጢ ወስታ ኣይምተሰእነናን ነይሩ።

ጸላእትና ኣብ ዘቤታዊ ጥራይ ዘይኮነስ ምስ ዘባውን ዓለም ለኸውን ዝምድና ዝተኣሳሰሩ ኢዮም። ምሁራትና ግን ኣብ ዘቤታዊ ሕልኽልኽ ዝተቐየዱ ስለዝኹኑ ንጹል ሂወቶም ሓይሊ የብሉን። **ምሁር ሓይልን ወሳንን ክኸውን ድኽመት ህዝቡን ዓቕሚ ጸላእቱን እስራኢቶምን መጽናዕታዊ ጸብጻብ ክህልዎ ይግባእ። ካብኡ ነቕሉ ድማ ናይ ምምራሕ ግደ ይጻወት።**

ኣብዚ እዋን'ዚ ሃገርና ኤርትራ ወጣጢኣ ኣብ ዝበዝሓሉ እዋን፡ ሽም ናይ ተቓውሞ ለቢስና ኣብ ገምገም ጸድፍን ኣብ ገምገም ፍባን ደቂስና ንርከብ። እንተጸደፍናን ውሕጅ እንተወሰደናን ንዝሓስብ ሰብ ዘይጽበዮ ነገር ኣይኮንን። ከምቲ መኻን እኸልን መኻን ሰብን ዘሎ፡ መኻን ቃልሲ ከም ዘሎ'ውን ክርድኣና ኣለዎ።

ሎሚ ኣነ መልእኽተይ ኣብ ምሁራት ዘተኩረ ገይረዮ ኣለኹ። ምክንያቱ ክኣ ምሁራትና ምኣዝን ናይ ቃልሲ ጠፊኡዎም፡ ነዚ ብናይ ከተማ ምዕባሌ ክሓልፍ ዕድል ዘይረኽበ ናይ ሸፖሮ (ህዝባዊ ምንቅስቓስ) ዕድል ዝተሓረሞ መንእሰይና ብናይ በረኽ ታዕሊም ዝተሰቐየ፡ ብስደት ዝተበታተነ፡ ካብ ምሒር ወጽዓ ናብ ይኣክላዊ ማዕከን ናይ ቃልሲ ታተ ዝብል ዘሎ፡ ኣድህቦ ክገብርሉ ኣይክኣሉን።

እንተ እቶም ብኣጸብዕ ዝቑጸሩ ዘለዉ ሓንቲ ኣበር ናይ ትማሊ ዘይነበሮም ላዕለዎይን ታሕተዎይን ቀጸለ ምሁራት ደቅናን ዋህራር ሽማግሌታትን ግን፡ በቲ ላዕልን ታሕትን እትብልዎ ዘለኹም፡ ዓወት ናትኩም ክትከውን ኢያ። እታ ሒዝኩማ ዘለኹም ይኣክላዊት

መንገድ ሰተት ከይተብሉዎ። ለባማት ኣያታትኩምን ኣቦታትኩምን ዋላ ብምርኩስ ክጽግዑኩም ምኃኖም ኣይትጠራጠሩ።

ክቡራት መንእሰያት ደቅና! ክትፈልጥዎ ዝግብኣኩም ኣደ ነገር ግን ኣሎ። ኩሉ ነገር ጥሮታ ይኣቱ ምኃኑ ፍለጡ። ናይ ስልጣን ሕማም ግን ጥሮታ የብሉን። ዋላ እቲ ቦኹሪ ናይ ምልኪ እንተሞተ ሕሳስ ልደ ከይገደፈ ኣይሰናበትን'ዩ። እዚ ስለዝኹነ ክኣ ካብ ቦኹሪ ጥራይ ዘይኩነስ ካብ ሕሳስ ልደ ናይ መለኽቲ'ውን ኣብ ኣደጋ ከይትኣትዉ ብሰፊሕን ዓሚቕን ኣስተብህሎ ተቓለሱ። ሕሳስ ልደ መለኽቲ ክብል ከለኹ፡ መቐጻልታ መለኽቲ ስርዓታት ክትክኡ ይኸእሉ ኢዮም ማለተይ ምኃኑ ተረድኡኒ።

እቲ ካልእ ምኽረይ ይኣክላውያን ኣብ ኣይሊ ህዝቢ እመኑ፡ ኣብ ውልቀ ሰባት ኣይትመጻደቑ። ከምቲ ከንፊሽዩስ (CONFUCIUS) ዝበሎ፡ እኹል መግቢ፡ እኹል ዕጥቂ፡ ተኣማንነት ናይ ህዝቢ ሃሊዩካ፡ ካብ ሰለስቲኡ ንኣንቲ ግደፍ እንተትብሃል ተባሂሉ ምስ ተሓተ፡ ይትረፈኒ ዕጥቂ ምበልኩ ኢሉ፡ እንደገና ክኣ ካብተን ክልተ ዝተረፋኸ ነየይተን ምኣለኸ ምስተባህለ፡ ንመግቢ ምኣለኹዎ ኢሉ። ነታ ታኣማንነት ናይ ህዝቢ ምስኡ ክትተርፍ መሪጹ። **እቲ ዝሃቦ ምኽንያት ክኣ፡- መንግስቲ ታኣማንነት ህዝቢ እንድሕሪ ዘይብላ ጠጠው ክትብል ኣይትኸእልን ኢያ ኢሉ ምሂሩ። እዚ ንዓይ ብኣቂ ትኣምራታዊ ፍልስፍና ኢዩ።**

ምልካዊ ስርዓት ኢሳያስ እቲ ራዕ-ራዕ ኣቢሉዎ ዘሎ ናይቶም ብተናጸል ምኣዝን ናይ ቃልሲ ጠፊኡና የማነ ጸጋም እንገላታዕ ዘለና ዘይኩነስ፡ ተኣማንነት ህዝቢ ስለዝነጸፎ'ዩ። ብኣንጻሩ ይኣክላውያን ክኣ ጻዕርና ኣብ ተኣማንነት ህዝቢ ንምብጻሕ'ዩ። ይኣክላዊ ነዚ ዝብሎ ዘለኹ ኣብ ልብኸ ኣሕዲርካ ኣብ ግብሪ ብዝተማልአ ውደባን ትካላዊ ኣሰራርሓን እንተገጢምካዮ እንዳ ዓወት ዘይክፈት ማዕጸ የብላን።

ወጅሃላይ ኣብ ራድዮን ኣብ ፈቐድኡ ናይ ዜና ማዕከናትን ብዛዕባ ነብሱ ክዛረብ፡ በዚ ወሪዶ በዚ ደይቦ ክብል ንቓልሲ ከም ምዝንጋዕ ክወስዶ ከሎ፡ ዕዳ ገዲፉ ካብ'ዛ ዓለም ይሰናበት። ይኣክላዊ ግን ዕዳ ኣራጊፉ ኩርዓት መጻኢ ወለዶ ክኸውን ስለዝግባእ፡ ኣብ ባዕላውን ኣብ ድሑር ኣጀንዳን ገዜኡ ከባኸን ይብሉን። ኩላትና ክኣ ስራሕ ዘይብሉ ጠበቕ ይሃድን - ዕዳ ዘይበሉ ቆልዑት ይኸድን ዝብል ከም ኣርእስቲ ኣቐሚጠዮ ዘለኹ፡ ብመድረኸዊ ዝምድናዊ ትርጉሙ ተረዲእና ምቕላስ ምስ ግዜ ዝቀዳደም ዕጥቕና ክኸውን ኣለዎ።

ለበዎ፡-ሽግርና ብቐረባ ክርኣ ከሎ ምስ ኢትዮጵያ ዝተኣሳሰረ ከም ምኃኑ መጠን፡ ህልዊ ኩነታት ኢትዮጵያ ተረዲእና ቃልስና ነሰላስል። ኢትዮጵያ ንትግራይ ነጻልካ ዘይኩነስ ንትግራይ ሓዊስካ ሕማቕ ኣጋጣሚ ኩይኑ፡ ምድርቤታ ዘይኩስተረት ሃገር ኩይና'ላ። ኤርትራ'ውን ማዕረማዕሪኡ ምድርቤታ ኣይኩስተረትን። ናይ ቃልሲ ዝምድናና

ብተናጸል ምስ ክልላት ኢትዮጵያ ማለት ትግራይ፡ ኣምሓራ፡ ኣሮሞ ወዘተ... ዘይኮነስ ምስ ንጹር ምድረቤታ ዝኹስተረት ኣካል ክኸውን ኣለዎ።

ኣበሃህላይ ብንጹር ከቐምጦ እንተድኣ ኩይነ፡ ዝምድናና ብሕርያ ምስ ትግራይ ከነተኣሳስሮ ርቀት ፖለቲካዊ ንቕሓት ዘይብሉ ዝምድና ስለዝኸነ፡ ካብ ሰሪጹ-ዝምባሌ ናይ ትግራይ ትግርኝ ጽንሰ-ሓሳብ ወይ ኣምር ርሑቕ ኣይኮነን። ከምዚ ዝኣመሰለ ገምጋማት ክኣ ኣብ ኤርትራ ሃገርና ኣሉታዊ ሳዕቤን ከምዝወልድ ብእዋኑ ክንርዳእ ከድልዩና ኢዩ።

ዝምድናና ክልትኣዊ ይኹን ብዙሓዊ፡ ሕማም ድሓር ብዘይፈጥር መንገዲ ክኸውን ኣለዎ። ምዕባሌ ኢትዮጵያ ርእሱ ዝኸኣለ መስርሕ ኣለዎ። ምዕባሌ ኤርትራ'ውን ብተመሳሳሊ ከምኡ ስለዝኸነ፡ ውጽኢት ክልቲኡ እንታይ ከም ዝወልድ ኣብ ቅድሜና'ሎ። ንሕጂ ግን ኣብ ወውራይና ምድሃብ'ዩ ዘዋጽኣና። ኤትራውያን ናይ ፖለቲካ ነጠፍቲ ብሓፈሻ፡ ህዝባዊ ምንቅስቃስ ይኣክል ክኣ ብፍላይ ኣብ ሕርያ መድረኻዊ ዝምድናታት ብታህዋኽን ብባዕላዊ ስምዒታትን ዘይተጸንዐን ዘየዋጽእን ጠመተን ገምጋምን ክህልዎና የብሉን።

ሽግር ብምውፋር ሰላም ክንዕድግ ኣይንኸእልን ኢና። We can not import peace by exporting problems, ሽግር ናይ'ዛ ዘለናያ ዓለም ንሱ ስለዝኸነ፡ ምናዳ ሎሚ ኣብ ቅድሜና ዘሎ ክውንነት ይምህረና'ሎ።

ኣብ መወዳእታ ክብሎ ዝደሊ እንተልዩ፡ እተን ንሃገርና ኤርትራ ዝሃንጸ ኣውራጃታትና መጻወት ዕሽላዊ ፖለቲካዊ ድኪናት ኩይነን ስለዘለዎ፡ ኣብ ሃገራዊ ህዝባዊ ጭቆና እንታይ ክገብሩ ከም ዘለዉን፡ ሎሚ ከይኮነ ብታሕሳስ 23/ 2006 ቅድሚ 14 ዓመት ዝደረስክዎ ክጽወዓኩምዶ እትብል ግጥመይ ጌረ እንዳስተንተንኩ ክሳዕ እንደገና ብኸልእ ዕድል እንራኸብ ክፋነወኩም ኢዩ።

ክጽወዓኩምዶ ከምቲ ንቡር
ኣቱም ሰብ ኣውራጃ ስሞም ክቡር
ታሕሳስ 23/ 2006
ረድኢ ክፍለ (ባሻይ)

ብዓል መጋርያ ላም ወዲ ሕጻ ባርካ
ብሓቂ ድዩ ሎሚ ብህግደፍ ርዲድካ

አቦ ታሪኽ ሰውራ ቃልሲ ዝጀመርካ

አቦይ ኬድካ ጎፋር ሸቲት መተርኣሱ

ክብሪ ገድሊ ሃገር ቀሊሉ ፈኹሱ

ጥንሲ ጎቦ ኣዳል ህግደፍ ኩይኑ ሕርሱ

ኣታ ብዓል ሳሕል ወድ-ስርናይ ማና

ዘይትድፈር እምባ ዕርድታት ሰውራና

መዝገብ ዓወት ውጹዕ ዓጻጽምቲ ጅግና

ገበላ ውጹዓት ዑቕባ ተጋደልቲ

ነብሪ ንጸላእቱ ንፈተውቱ ሰቲ

ረሲዕካዮ ዲኻ ማሕላኻ ናይ ጥንቲ

ኣታ ብዓል ሰምሃር ኣብ ቅድሚኡ መርከብ

ከም ንህቢ ዝሃምም ከም ጥይት ዝቕላብ

ኣሕዋትካ ክጠፍኡ ድንን ማለት ዓገብ

ታሪኽ ኣቦታትካ ንጹር ዝተመርጸ

ከም ነብሪ ትውርወር ነንቂሉ ዝመጸ

ንምዓስ ትጽቦ ሰብ እንዳተረገጸ

ሰብ ሸርጥ ደንካልያ ባሕሪ ተንሳፍፏ
ክንዲ ዓሳ ባሕሪ ሸፍታ ዘይትገፏ
ሀግደፍ ሸሙ'ለኩም ምድንጋር ወልፏ

ሀግደፍ ደፈሮማ ሃገርኩም ኤርትራ
አሕዋት ትአሲሮም አብ ደሴታት ናኹራ
ሓምብሱ 'ውፅኡዎም ጥበብኩም'ዩ ዓራ

መንከ ረኸበለይ ወዲ ጀርዲን ሰንሒት
ባርዕዶ'ይነበርካን ህቦቡላ ክርቢት
እንታይ ጉዳ ድአሉ እዚ ኹሉ ትጽቢት

ደብርኻ ድዓሪት አታ ብዓል ከረን
አብኡ ዶታ'ይኩነን ጸላኢ ዝቕረን
ናትካዶ 'ይነበረን ወዮ ዕጥቅን ስረን

ሓተትኩኻ ደጊም ወዲ'ዘም ሰራዩ
ማንም ክደፍረካ ፍንጃል ዘዩፍረዩ
ዘይነበረ ታሪኽ ቀደም ዘይተወርዩ

ወዲ ሰባር ማዕዲድ ቅሚጦ ጽላሉ
ሀግደፍ ክጻርቶ ንዓኻ 'ታሊሉ

ህረም ነጋሪት ኩሎም ክልዓሉ

አከለ በለለይ ወድ 'ምባ ሰይራ

ወዲ ሰማይ ጠቀስ ነዳር ጠሓሒራ

ሚእትኸ ክደፍሩ ትሕዝትኦም ዕስራ

ክንዲ ትኣስሮምሲ ንሶም ክኣስሩኸ

ናቶም ሓዲን ኩይኑ ናትካ ግና ላኸ

እምበርዶ ፈሊጥካ መንዮም ጸላእትኸ?

ወዲ ሓማሴናይ ወዲ ጎልጎል ሰምበል

ደይትምሕዎም ግዳ ከም ጸህያዩ መኸል

ብጋንታ ዕዋላ ንምንታይ ትታለል

አንታ ወዲ ለዋህ ዘይውድኣ ድራር

ዘባ ማእከል ኢሎም አዊጃም ሰብ ቍማር

ምሳርካ 'ውሪዶም ብኹበሮ ክራር

አንቱም ኤርትራውያን በዚሑኩም ድፍረት

ሽምኩም ተደምሲሱ ተጎልቢብኩም ሕፍረት

ታሪኽ ከምዘይብልኩም ተመንዚዕኩም መሬት

ታሪኽ ኣለዎ ሽም ኣውራጃ ሃገርኩም
ወለዶ ቀዳሞት ናይ ዓዲ ሰረትኩም
ህያብኩም ክቕበር እንታይ ዓዘመኩም

ኣበይ ኣሎ ሕጊ ስርዓት ናይ ኣበታት
ኣጥፊኦም ህግደፍ ምስተን ኣውራጃታት
ኣምሰይኡ ኣምዲኦም መጽሓፍ ዕዋላታት

ኣውራጃ ክጠፍእ ሰረት ዓዲ ይጠፍእ
ስድራ ትበታተኽ ፈትሊ ብዘይ መርፍእ
ዝሰፊ 'ይርከብን ብዘይካ ዝወግእ

ህግደፍ ሰብ መደብ'ዮም ነዊሕ ዝፈከሩ
ታሪኽና ክድምሰስ ብሃር ዝመኸሩ
ንሕና ክንጠፍኣሎም ንሶም ክዕስክሩ

መሬት ደቂ ርስቲ ንሶም ይነብርሉ
ወዲ ሰንደቕ ወሰን ጸላእቶም ይሕሉ
ትርጉም ዘባ ማእከል ርኣይዎ በሉ

ኣቱም ኤርትራውያን ዕጠቕ ክተቱ
ኣውራጃኹም ሓዙ ፈክሩ መክቱ

ደም ዓጽሚ ሂወትኩም ሃኒጹ ኤርትራ

ሀግደፍ ለወጠኩም ንናቕፋ ባጤራ

አውራጃ ንሃገርና ኤርትራ ከሰስን'ምበር ንህዝብና ክበታትን አይተፈጥረን። አውራጃ ሰዊት ክንቀባበል'ምበር ብኸራ ክንተሓራረድ አይተሰረተን። አውራጃ ብንግደት ክንተሓዋወስን ዘመድ አዝማድ ክንከውንን'ምበር ባህልና ክንድምስ ዕላማና ኩይኑ አይፈልጥን። አውራጃ ክንመሓደረሉን ኣብ ምዕባሌ ክንወዳደረሉን ክንተሓጋገዘሉን'ምበር ክንናቕተሉ ኣብ ማዘግብ ታሪኽና አይተነበን። **ይአክል አይበዝሐንዶ?**

ማእለማ ጸላእትና ብሓድነት አውራጃታትና ተበታቲኹ ሃገራዊ ዓለባ ኤርትራ ክንክደን ኢና። ባንዴራ ዓወት ብሕጋዊ ባይቶና ብይአክላዊ ቀላጽም ኣብ በሪኽ ከተምበልብል ኢያ።

ከም ልምድና ክሰዕ ንራኽብ ሰናይ ቅነ ሰላምኩም ዝምነ።

ረድኢ ክፍለ (ባሻይ)